

Intern korrespondanse

Saksnr.: 200710908-107
Saksbehandler: MAKN
Emnekode: BBY-5120

Til: Etat for plan og geodata
v/Gyda Strømmen

Fra: Byantikvaren

Dato: 13. oktober 2009

Årstad, gnr. 163, bnr. 1, 9 m.fl. Møllendal øst. Byantikvarens merknader.

Vi viser til utlagte planforslag til offentlig ettersyn og vil som kommunens kulturminnefaglige etat komme med innspill i forhold til planens behandling og konsekvenser for kulturminneverdiene i området. Byantikvaren ble innvilget forlenget svarfrist til planforslaget.

Et av de overordnede målene for dette området er gjennom kommunedelplanen definert som bymessig utvikling med en urban struktur. Rammer for utviklingen av området er også at det skal tilrettelegges for en attraktiv og aktiv sjøfront, samt for Kunsthøyskolen i kombinasjon med næring og bolig. Disse målene legger føringene for en total endring av dagens situasjon slik vi ser det.

Byantikvaren laget i 2002 et kulturminnegrunnlag i forbindelse med kommunedelplanen for området. Flere av de der beskrevne kulturminnestrukturene blir berørt av det framlagte planforslaget. Størst konsekvenser vil planforslaget få for selve Munck bygget som forutsettes revet. Byantikvaren har i tidligere i prosessen sterkt oppfordret til at man søkte å innarbeide det eksisterende bygget som en del av det nye kunsthøyskole prosjektet. Etter både antikvarisk og tekniske rapport, tilstandsanalyser, samt krav til det nye skoleprosjektet, har man kommet til at dette ikke er mulig eller ønskelig. Byantikvaren vurderer bygget som et viktig kulturminne over en betydelig periode i byens industrihistorie, i tillegg til et bygg som innehar spesielle og høye arkitektoniske kvaliteter. Vi vurderte i 2005 likevel ikke bygget som fredningsverdig og man valgte å gå videre med et forslag som ikke innebar bevaring av det verneverdige bygget. Byantikvaren beklager dette selv om vi ser at det planlagte bygget kan tilføre området spennende kvaliteter dersom det blir utført slik Snøhetta har tegnet det. Sammen med økt tilgang og tilrettelegging av sjøfronten vil dette gi området en kvalitet som er positiv også for kulturmiljøet rundt Store Lungegårdsvann.

Planutredningen gir en god oppsummering av de ulike kulturminnekvalitetene i, og like utenfor, området, og det virker som om kulturminnene har vært et viktig tema i utformingen av forslaget. Planen vil likevel føre til at områdets karakter vil endres i stor grad og få historiefortellende elementer blir bevart. Det er i hovedsak Møllendalsvegen som blir den viktigste historiske strukturen som blir videreført i planen. For at veifaret skal beholde noe av sin historiefortellende kvalitet som ferdselsåre, må mest mulig av den gamle muren bevares.

Det er også viktig å bevare alléen som en kvalitet i området. Planområdet grenser også til Møllendalselven som har vært konstituerende for utviklingen av området. Med bevaringen av den gamle barkemøllen og roklubbens klubbhus på andre siden av elven, samt noen industribygg fra første halvdel av 1900-tallet, kan man her snakke om et interessant kulturminnemiljø med stor tidsdybde. I utformingen av byggene langs elven er det viktig å ha dette i fokus. Vi er usikre på om den planlagte høyden og volumutformingen er riktig her.

Langs Møllendalsveien ligger naustet som i dag er klubbhus for båtforeningen Draugen. Sammen med traseen for Møllendalsveien forteller dette om den tidligere standlinjen i dette området. Bygningen kan også inneha deler som er av spesiell høy alder. Naustet må bevares som en viktig historisk struktur rundt Store Lungegårdsvann, og tilstøtende nye blokker må ta større hensyn enn slik det framkommer i plankartet og i illustrasjonene.

De nye blokkene avsatt til næring og bolig vil få en sentral plassering i forhold til opplevelsen av Store Lungegårdsvann som del av et større kulturlandskap. Byantikvaren mener at av denne grunn er det viktig å holde en lavere høyde på byggene.

Når det gjelder automatisk fredete kulturminner henviser vi til Fylkeskonservatoren.

Konklusjon

Kulturminnemiljøet i området vil bli sterkt endret gjennom planforslaget. Det mest framtreddende bygget med både historiske og arkitektoniske kvaliteter vil bli revet. Det er derfor viktig å bevare Møllendalsveien som et tydelig historisk veifar med mur og allé, bygge videre på det industrielle kulturminnemiljøet langs elven, samt ta større hensyn til naustet som er et vitne både om tidligere aktivitet i området og tidligere strandlinje.

Byantikvaren vil anbefale at man holder seg til kommunedelplanens bestemmelser for tillatte høyder.

Siri Myrvoll
byantikvar

Marianne Knutsen
rådgiver

Kopi: Fylkeskonservatoren i Hordaland